

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 1. De prudentia Confessarij in audienda confessione Pœnitentis,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

stria, qua Confessarius tractare debet cum Penitente, exequendo munera sui Ministerij in usu Sacramenti Penitentia: adeoque ipsam variam esse, pro eorundem munerum varietate. Hac autem qualis sit, sic accipe. Cum in usu Sacramenti Penitentia Confessarius gerat Officium, tum Iudicis à Christo constituti in hoc foro: tum Patris spiritualis, ut Christi coadiutoris, ad faciendos ex filiis Diaboli, filios Dei: qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt: tum etiam Medici animarum ad earum conservationem, & incrementum in diuina gratia, & virtutibus tanquam vitæ sanitatæque spirituali: tum demum Magistri ad earum directionem in vita spirituali. Ex officio Iudicis incumbit illi primario quidem, munus absoluedi à peccatis, & ligandi ad penam pro eis imponendam in satisfactionem. De quo agere differemus in sequentem partem, in qua locus est proprius dicendi de Sacramentali absolutione & satisfactione. Secundario verò, seu in ordine ad primarium predictum, incumbit illi primò, munus audiendi confessionem Penitentis. Secundo, munus eundem Penitentem interrogandi ad plenè & integrè aperiendam conscientiam suam, totumque animæ suæ statum patefaciendum.

Ex officio autem patris spiritualis, incumbit illi primò munus adhortandi & monendi Penitentem. Secundo munus eum disponendi ad contritionem, detestationem peccatorum suorum. Tertio munus excitandi ipsum ad eandem detestationem mandandam executioni ac instruendi de ratione qua mandanda est. Quarto munus expendendi propositum ipsius non peccandi de cætero, eique providendi aduersus relapsum in peccatum.

Ex officio porro Medici animarum, incumbit illi, primò munus dijudicandi in iis de quibus Penitens confitetur; quanam sint vera peccata, & quanam tantummodo scrupuli. Secundo munus iudicandi de peccatorum varietate & gravitate, maxime num sint mortalia an venialia. Tertio munus iudicandi de peccatorum & peccatoris circumstantiis: ex capite Omnis vtriusque sexus De penitentia & remissione Sacerdos. Ad qua tria munera debet exequenda instruetur Confessarius per dicenda in tertia parte de ratione iudicandi de peccatis. Quarto munus tranquillandi animum Penitentis agitatam scrupulis, aut contra, perniciose vacuum non modo scrupulis, sed etiam Dei timore, hunc incutere, per inculcationem penarum, præsertim inferni maximarum, quæ ipsum manent. Quinto munus ipsum muniendi præsidis conservanda augendæque spiritualis sanitatis.

Ex officio denique Magistri incumbit illi munus erudiendi rudem in fide, informandique ignarum de via salutis, & de dispositionibus ad eam necessariis in anima; deque ratione eam tenendi. Pro qua munerum varietate, ex qua pendet prudentia nobis proposita varietas, variis capitibus librum hunc distinguemus, omittis iis quæ alio pertinere præmonuimus. Atque primum erit de prudentia Confessarii in audienda confessione Penitentis. Secundum de prudentia in eodem penitente interrogando. Tertium de interrogationibus eidem faciendis à Confessario. Quartum de prudentia in adhortando, ac monendo Penitente. Quintum de prudentia in eodem disponendo ad contritionem, detestationemque suorum peccatorum. Sextum de prudentia in illo excitando ad eandem exequendam. Septimum de ratione qua contritio mandanda est executioni. Octauum de prudentia expendendi in Penitente propositum non peccandi de cætero, iuuandique ipsum aduersus reciduum. Nonum & decimum de prudentia in tranquillando ipsius animum scrupulis agitatam. Undecimum de prudentia Confessarii in agendo cum Penitente, quem deprehendit, ut scrupulis, sic & Dei timore carere. Duodecimum de prudentia in Penitente iuuando remediis aduersus prauas suas propensiones, & adiumentis ad progressum faciendum in Dei gratia & virtutibus. Decimum tertium de prudentia in erudiendo rudem in fide, nec satis scientem viam salutis. Decimum quartum de dispositionibus necessariis in anima ad tenendam viam salutis. Decimum quintum de ratione tenendi eandem viam. Quibus nonnulla appendixis loco addentur de usu prius dictorum, & ratione supplendi, quæ deesse, addendæque videantur.

CAPVT PRIMVM.

De prudentia Confessarii in audienda confessione Penitentis.

SVMMARIVM.

- 1 Animi preparatio cum qua debet Confessarius ad tanti Penitentis opus accedere, quodque tam sibi quam Penitenti gratiam Spiritus sancti implorare debeat.
- 2 De severitate cum suavitate miscenda in audienda confessione.
- 3 Accedere debet Confessarius in se desiderium salutis animarum, & quomodo.
- 4 Curare debet ut Penitens decenter se habeat.
- 5 Cunctantem in aggrediendo confessionem debet monere, ut ea quæ magis conscientiam suam gravant,

- quamprimum proponat, ad manifestationem status animæ suæ.
- 6 Vitandus inter confitendum, mutuus Confessarii & Penitentis aspectus.
- 7 Vitandum etiam signum externum interioris abominationis peccatorum, quæ in confessione audiuntur.
- 8 Ratio agendi cum Penitente sua dicente peccata in confessione.
- 9 De supplendis defectibus illius.
- 10 Modus perducendi illum ad omnia peccata sua detegenda, cum existimatur aliqua celare.
- 11 Attendendum, An aliquid dicat unde intelligatur aliquas præcedentes confessiones fecisse inuvalidas.
- 12 Pauci potius serio, quam multi perfunctorie Penitentes audiendi, neque cæteris preponendi, qui maxime indigent aut maioris momenti sunt.

Ad hanc

1. **A**D hanc prudentiam pertinet primò vt Confessarius forti animo ad opus tanti momenti exequendum accedat; vitam etiam ipsam Christi imitatione, paratus profundere potius, quam officio suo deesse in hac templi Dei repurgatione à peccato, per quod vt per idoloſi quoddã abominabile, polluitur, fitque Demoniſ habitatio, in ipſius Dei grauiffimam iniuriam & animæ Chriſti ſanguine perſuſa, ſummam pernecem. Neq; ſibi adeo fidat, etiam poſt diligentem operam propoſitam in paranda neceſſaria ſcientiã, vt non præmuniat ſe oratione antequam audiat confiſentem. Debet igitur per illud *Psalm. 50.* Cor mundum crea in me Deus, & Spiritum rectũ in noua in viſceribus meis] vel illud, Veni ſancte Spiritus] aliudve ſimile, implo-
 2. **P**ertinet ſecundo, quod Nauarr. *ibidem. num. 2.* tangit, vt in ipſo Confefſatio paterna quædam, & ſpirituſ grauitas eluceat, ita vt nihil videatur in vultu & geſtibus, vel motibus corporis, nec in voce audiatur, quod non deceat virum maturum, & qui meminit ſe Dei locum tenere, à quo ſit Iudex conſtitutus in cauſa maximi omnium momenti. Suſcipiat tamen Pœnitentem beneuolẽ paratus ipſum iuuare, ſecumque onus portare: & habeat dulcedinem in affectione, pietatem in alacritate diſcrimine, diſcretionem in varietate, pro ut habetur in *cap. 1. De pœnitent. diſtinct. 6. §. Quibus cognitis.* Inducantq; verſus illi ex Diuo Thoma ab eodẽ Nauarr. propoſiti.
*Confefſor dulcis, aſſabilis, atque ſuauiſ,
 prudens, diſcretus, mitis, pius, atque benignus.*
 Quæquam vt cauere debet ne terrorem incutiat ei, quem conſolari oportet; ita etiam ne elementã nimia vtatur erga eum, quem acriter increpare conuenit: ſic enim incidere in peccatum Heli grauiffimẽ reprehẽſum, & punitum à Deo *1. Reg. cap. 2.* Item quia familiaritas nimia parit contemptum, debet Confefſarius ſeuerum potius quam familiare ſe exhibere in confeſſionibus audiendis, præſertim feminarum: vt Polancus expreſſit in *Directorio cap. 1. art. 4.* Et Dominus noſter exemplo ſuo doquiſſe monſtratur ex eo, quod matri ſanctiſſimæ in nuptiis familiariter vini defectum denuncianti, verbis illis ſeueritatem præſeferentibus, reſponderit. Quid mihi & tibi mulier. *Joan. 2.* quodque nõ quã etiã maleuolis exprobrata ſit amicitia mulierum, ſicut amicitia peccatorum & publicanorum: quod illi nõ omiſſerunt, ſi in caſu florenti ætate, non vxoratum notaſſent familiariter cum

mulieribus tractantem, ſicut cum publicanis & peccatoribus. Accedit quod ipſius diſcipulli *Joan. 4.* mirati ſunt, quod cum muliere loqueretur; tanquam de re ſcilicet iniuſitata. In uiuerſum autem obſecrare debet potius, quam aſperẽ increpare: ſenes quidem tanquam patres vel matres: iuuenes verò tanquam fratres, aut forores in omni caſtitate

3. **P**ertinet tertio, quod Polancus etiam expreſſit in *ſequen. 6. 2. art. 1.* vt Confefſarius renouet deſiderium ſaluſis animarum. & diuini honoris, ac in toto confeſſionis de curſu exerceat charitatem in Pœnitentem, ob quam principaliter debet acceptare officium audiendi confeſſiones; non autem principaliter ob lucrum, fauorem, curioſitatem, vel carnalem voluptatem, quod eſſet peccatum mortale, vt notat Nauarr. *in fine citati cap. 10.* Exciter igitur & retineat compaſſionis affectum erga peccatorem longe deterius habentem eo, qui *Luc. 10.* in latrones inciditſe dicitur; oculiſque mentis obſcurat illum ſibi, tanquam imaginem Dei, que perſuſa Chriſti ſanguine, diuina gratia reſtituta ſit formoſiſſima que eſſeſta: ſed per commiſſum peccatum mortale, turpiſſima reddita iuxta illud *Ecceſiaſt. 10.* Abominabilem feciſti decorum tuum. Ad quam præſtito nitore reſtituendam, illud ſingularitate à Chriſto Domino miſericorditer inſtitutum eſt remedium; per quod peccata delentur & ex filiis tenebrarum ſunt filij lucis, ſolui à laqueis quibus à Diabolo captiui tenebantur ad ipſius voluntatem iuxta Apoſtolum *poſterioris ad Timoth. cap. 2. in fine.* Meminerit quoque aſſiduẽ Confefſarius, quæ ſint in hoc negotio ſuæ partes; ſc̄ipſum reputandum vt Stabularium illum Euangelicum, ad quem miſericordiffimus Samaritanum impoſitum iumento ſaucium ſeminium adduxerit curandum, cum pollicitatione compenſationis omnium quæ ſupererogari: tum etiam vt ſpeculato-
 4. **P**ertinet quartò quod poſt Nauarr. & Polancum proponit quoque Iacobus à Graphiſ *lib. 1. de iſſonum aurearum cap. 24. num. 2.* vt Confefſarius aduertat, An Pœnitens (quem ſibi ſubiectum agnoſcat oportet) decenter ſe habeat: nempe An utrumque genua fleat, An caput aperiat, An ita ſe componat, vt non Sacerdotis faciem, ſed Crucifixi imaginem intueri velle videatur: quæ omnia ſi viderit ipſum ſua ſponte facere, laudet Deum; ſi ſecus, monere debet vt faciat, ac ſecum reputet ſe non coram homine peccatore, ſed coram Altiffimo conſtitutum eſſe, à quo humiliter, & cum ſumma reuerentia, veniam ſuorum peccatorum poſtulare debeat. Præterea illum doceat (ſi tam rudis ſit vt neſciat) ſe munire ſigno crucis dicendo: In nomine Patris & Filij, & Spiritus ſancti, cum eo que dicat confeſſionem generalem vſque ad verba *Mea culpa.* Quanquam poſtremum iſtud non eſt neceſſarium, vt Nauarr. monet in *ead. cap. 10. num. 7.*

5. **P**ertinet quinto quod ibidem Nauarr. ſubiungit, vt ſi pœnitens non incipiat ſtatim conſiſeri, ipſum admoneat, vt omnia ſua peccata quorum memoriam habet, & de quibus conſcientia magis ipſum remordet, quæque ſibi in extremis conſtituto à Dæmone obſcuri coram cœleſti Iudice maxime timeret, ſtatim exponat; culpam ſibi ſoli aut certè potius & principaliter imputando, quam cœlo vel Dæmoni, vel carni, vel ſodalibus, vel naturali complexioni; circumſtantiaſque neceſſarias declarande; ita vt per ipſum non fiet, quominus à Confefſario, perinde atque à ſemetipſo intel-
 Per-

6. Pertinet sextò: quòd etiam Polancus habet in cit. art. 4. vt nec qui confitetur faciem Confessarij, nec Confessarius faciem confitentis videat, præcipuè in confessionibus mulierum: sed Pœnitente constituto ad latus, si nihil fuerit intermedium, quod ei præbendo autem mutuum aspectum prohibeat, manu ab eodem latere apposita maxilla, excludi poterit aspectus. Sic autem exterius constitutus Confessarius, interius mente ad Deum eleuata tacite oret vt diuina maiestas Pœnitenti auxiliu præstare dignetur ad verè agnoscenda, & cum vera contritione confitenda sua peccata. Quam mentis eleuatio potest & debet breuiter fieri, vt nihil obfite attentioni necessariae in audienda confessione. Oret patiter & pro seipso, si ex tali auditione tentationem aliquam in se sentiat; medicos corporum imitatus, qui visitantes in fectum morbo cò agio, solè habere aliquid odoriferum per quò còtatione se protegit, defenditq; posse sperat. De quo antidoto nihil ad sui conseruatione sollicitis contingit frequenter, vt quam in aliis pestilentiam spiritalem curare volunt, ipsi adhæresca; quasi insiliente in eos habente Dæmonium, & ita inualecente contra eos, vt nudi & vulnerati relinquuntur ad modum filiorum Scævæ Iudæi, de quibus Acto. 19.

7. Pertinet septimò: quòd ex communi omnium sententia habet Nauarr. in cit. cap. 10. num. 6. vt cum aliquod graue, turpeve peccatum in confessione declarari Confessarius audierit, nulla signa admirationis, abominacionis, aut pauoris ostendas, siue spendo, siue se cruce signando, aut seipsum aliqua ratione commouendo: ne inde pudore, aut alia perturbatione affectus Pœnitens, à confessione desistat, saltem plane faciendâ. Quin potius, ac si nihil audiret, dissimulet vsq; ad finem confessionis, & tunc, cum vult ei pœnitentiâ imponere, grauiam em & fœditatem peccatorum, quibus se còtaminat, exponat semper memòr, tum præsentis Dei cui cooperatur, vt cum timore sancto officium suum peragat: tum etiam humilitatis Christianæ, vt quam ex se ac seclusi Dei donis (de quibus tanquàm alienis bonis malè impèdis redditurus est ratio) vilis sit expendens, se aliis minimè pferat.

8. Pertinet octauo, quòd idem author ibidem addit: vt si Pœnitens per seipsum peccata sua recenseat, Confessarius patiar ip sum pro sua voluntate exponere quæ meminit, ac confiteri statuit, quantumcumque rudi crassaque Mireua, & sine ordine exponat. Quia enim eotempore, quasi parturientes laborat, agendum est cum illo, sicut cum femina parturiente agi solet: cum qua nihil attendatur, quo vel turberet vel impediti possit partus. Accedit quòd sic confessio magis spontanea esse censetur, faciliusque agnosceatur, quibus peccatis magis implicatus extiterit, & quæ magis sint in:terrogando attingenda. Quanquam tamen si Confessarius aliqua non intellexit, præsertim de mortalibus, curare debet replicanda, vt melius intelligat: si que Pœnitens in aliquo delinqueret contra necessarias condiciones confessionis (suo loco in sequenti parte exponendas) benigne, ac mansuete reprehendendus est, & docendus de eo, quòd ipsum serpare aut cauere oportet. Vt si verboru inuolueris, aut nimia copia vtatur, suauiter moneri potest confessione simplicem nudamque esse debere. Item si personam aliquam velit nominare, aut si dicat, non occido, non iuro, nulli malè volo, suauiter monendus est ab illis abstinendum esse in confessione, cuius ratio, naturaque postulat, vt sit propriorum tantum peccatorum non alienorum: itemque sic accusario sui, non autem excusatio, aut commendatio. Monendus si militer est si superflua dicat, ea que ad rem non pertineant non esse commemoranda in confessione, & sic de cæteris, quorum admonitio non impediat cursum Pœnitentis, sed potius dirigat, vt bene monet Polancus in Directorio cap. 2. art. 2. sub initium.

9. Pertinet nonò, vt cum prudentia, & industria Confessarij eo spectet, vt quoad fieri potest, supplendo Pœnitentium defectus, illos disponat ad finem Sacramenti Pœnitentiæ consequendum: si que videat suum Pœnitentè velle peccata sua occultare, vel probabiliter credat ipsum obliuisci illorù, aut existimare mortalia non esse, quæ sunt: caute (inquit Nauarr. in eod. cap. 10. num. 7. sub initium) & prudenter eundem ad peccata sua dicenda pertrahat, admoneatque esse in confessione exprimenda peccata, etiam ea de quibus dubitamus an illa còmiserimus, aut an peccata sint mortalia vel venialia

exprimenda, quòd dubitemus, nec simus certi. Quòd si recorde nurnos mortaliter deliquisse, sed in quo deliquerimus, ignoremus, confitendum esse, quòd mortaliter deliquerimus; etiam si ignoremus in quo. Atque si Confessarius hæc præstare omitat, censebitur scienter absolvere indignu: vt ex Archid. admonet Sylu. Confessio primò quæst. 17. Ratio autè qua Confessarius debet aut memoriâ lapsu in monere, aut ignariu instruere, satis intelligitur ex post dicendis in c. 4.

Modus ve: d pertrahendi Pœnitentem ad dicendum sua peccata esse potest, tum per interrogaciones, de quibus in sequen. cap. 3. tum per cohortaciones, quas ratio aut interior Spiritus sancti vnctio suggererit ad rem accomodat: vt verbi gratia proponendo ei suauiter, quòd agat cum Deo nihil ignorante, & ad eam quam expectat ab ipso remissionem peccatorum, exigente eorundem peccatorum integrâ confessionem; per quam seipsum talem omnino coram Sacerdote lingua manifestet exterius, qualem se in corde agnoscat interius: ita vt recedendo de industria aliquid mortale, quò suam conscientiam nouit grauari, se nouo scelere còtaminet, ac instar Iudæ proditoris, dicendo Peccavi, laqueu collo inferat, quo spiritualiter suffocetur.

Addendo præterea persuasionem illam recedendi, non nisi à Diabolo prouenire posse, nobis tam promptum & efficaciu aduersus æternam mortem remedium inuidente. Nec enim aliunde prouenire posse videtur, quòd homo Christianus se à confitendo tanto opere auersum sentiat: quandoquidem ei sua fides ostendit: tum honestissimum opus esse illud, quò à fordibus mundatur anima: tum iustissimum, quò redditur Deo honor ablatu: tum vtilissimum, quò patet in cælum aditus. Ad quòd confirmandum facit, quòd tam audax fuerit in peccando; cum tamen eadem fides ostendat id esse tum turpissimum, vt pote quò scatur anima: tum inutilissimum, quò honor Deo debitus in Dæmonem transfertur: tum etiam perniciosissimum, quò ipsa etiam æterna miseria incurritur. Itaque nisi ipse Dæmon se inancipatum velit, & illius rabiem per omnem æternitatem in se experiri; de locum clauibus, quibus cælum sibi clausum referret; soluanturque vincula, quibus teneatur captiuus à Diabolo ad ipsius voluntatem miseretur animæ suæ, quâ post Deum, nihil habere debet charius: auertat quòd eam coniecit in statum Dæmoniaci muti à Domino lauati Matth. 9. & Lucæ 11. v. iudicio est, quòd ex communi Doctorum sententia, idem Dæmoniacus, peccato mortali in fectum mylticè delinquit, ac referat tanquam pictura & vmbra quedam: & ideo si horribile sit & miserabile à Diabolo hominem possideri corpore, multo magis esse, possideri animâ: Forti proinde animo imitetur Dauidem tantum regem Pœnitentem, què imitatus est peccatam: vt cum lætificauit Angelos, iuxta illud Lucæ 15. Gaudium est in cælis super vno peccatore pœnitentiam agente:] & ipse gaudens in Domino dicat cum eodem Dauidè Psalm. 31. Delictum meum cognitum tibi feci; & iniustitiam meam non abscondi. Dixi cõmiseror aduersum me iniustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.]

Addere etiam poterit Confessarius; nihil esse quòd peccata tua verearis dicere: quia quòdeamque confessus fueris, ita recitere debeo, vt mille mortes potius oppetere debeat, quam vel vnicum ex iis reuelare audeam. Item vt sibi persuadeat se confiteri Christo scienti omnia, qui & paratus est eum suscipere non minore benignitate (iuxta illud Psalm. 102. Quomodo miseretur pater filiorum, miserus est Dominus timentibus se: quoniam ipse cognouit figmentum nostrum) quam filium suum prodigum clemens ille pater Luc. 15. recepit: dummodo ipse, sicut idem prodigus, pœnitent ex toto corde, ac Christo omnia sua peccata, audiente Sacerdote (quem in hoc negotio suum Vicarium cõstituit) cum vero emendationis proposito confiteatur. Cauere tamen debet Confessarius, ne nimius ac concionabundus in his sit: vna enim de conditionibus confessionis est breuitas, excludens ab ea quæ superflua sunt, tam ex parte Confessarij, quam ex parte Pœnitentis.

Pertinet decimò ad propositam prudentiam illud quòd habet Nauarr. in cit. cap. 10. num. 3. vers. 5. vt Confessarius in toto confessionis decursu attente consideret, An propter aliquam causam ex iis, de quibus ex instituto dicendum est

in sequenti parte suo loco, cum agatur de confessione, teneatur Pœnitens iterare aliquas suas confessiones præcedentes: si que cum teneri, iuxta dicenda in sequenti cap. 3. sect. 1. inuenerit, nec Pœnitens ipse aduertat, monet ipsum, quod debeat iterum examinare conscientiam suam; cum eoque agat, sicut cum eo agendum esse qui non discussit sufficienter conscientiam dicitur in sequenti num. 28.

12. Pertinet undecimò vt Confessarius velit potius duos audire benè, quam viginti perfunctoriè: quando quidem hoc quam illud melius est; vt bene ait Caiet. in verbo Confessor §. de prudentia Confessarij.

Pertinet postremò quod Polancus monet in Direct. cap. 1. artic. 4. in fine, vt quando Confessarius audire nequit omnes, libentius eos audiat, qui plus indigent, & quorum spiritualis profectus redndat, ad maiorem Dei gloriam, & maius commune bonum.

CAPVT SECVNDVM.

De prudentia Confessarij in interrogando Pœnitentem.

SVMMARIVM.

- 13. Modus quo ad officium Confessarij, Pœnitentem interrogare spectat.
- 14. De mortali peccato quod committitur id officij omittendo.
- 15. Non ideo Confessarius liberatur ab obligatione interrogandi Pœnitentem, quod hic videatur bene fecisse conscientia sua examen.
- 16. Spectantia ad propositam prudentiam Confessarij.

13. Officium quidem Confessarij de se vt Sotus bene notat in 4. distinct. 18. art. 4. col. 14. non est interrogare Pœnitentem, sed audire confitentem: cum in foro pœnitentia non procedatur sicut in criminali per vim coactiuam ad extorquendam à reo confessionem, sed per spontaneam voluntatem confitentis; ita vt sufficiat simplicem illius confessionem audire, nec per se sit de ratione Sacramenti Pœnitentia: interrogaciones fieri in illius administratione, sed solum ex accidenti; nimirum cum acciderit Pœnitentem a liquid de necessarijs in confessione omittere: tunc enim id coniunctum esse cum ipso audiendi officio, patet, tum præcepto quod de interrogando datur. De Pœnit. distinct. 6. cap. 2. §. Diligens & De Pœnit. & remiss. cap. Omnis vrinque sexus §. Sacerdos: tum ex eo quod Confessarius fungatur officio Medici, qui infideliter ageret, si ægrotum aliquas morbi circumstantias pestilentes videret tacere ex ignorantia, nihil inquireret. Item officio Iudicis, qui similiter perfidè agit, sciens testem aliquid tacere, de quo ius habet interrogandi, & id omittit ac dissimulat. Item officio auditoris rationum dati & accepti, qui negligit in fraudem domini sui, multa recepta silentio pertranst.

14. Vnde fit, vt Confessarius omittens interrogaciones debitas, peccet mortaliter ex Angelo, verbo Interrogaciones in principio (quem sequitur Nauarr. ad cit. §. Diligens num. 7. & in Enchir. cap. 5. num. 2.) quoties animaduertit & credit aliquid esse de quo necessarium sit Pœnitentem interrogari, vt valida sit & fructuosa ipsius confessio, neque interrogat. Ratio est: quia tunc supraddictum præceptum obligat, si vnquam alias, illiusque violatio est cum graui damno spirituali proximi & iniuria sacramenti Pœnitentia; si quidem per eam subtrahitur Pœnitenti consilium ac remedium debitum: & in Sacramento Pœnitentia, forma illius applicatur insufficienti materia; id est, absolutio sacramentalis applicatur confessioni defectuosa. Meitò igitur ait Angelus, quod Confessarius probabiliter credens eum quem audit confitentem omittente obliatione, vel ignorantia, vel ex negligentia aliquid necessarium ad validitatem confessionis (vt potest credere de magna parte hominum qui ferè rudes sunt, aut ignari, aut valde negligentes in examinanda conscientia, aut non norunt exprimere species, numerum, & circumstantias peccatorum, aut si norunt non faciunt) peccet mortaliter si ex negligentia, vel ex timore prætermittat interrogaciones quas ei conscientia probabiliter dicit esse de necessitate faciendas; multoque magis si planè aduertat videatque esse penitus necessarias.

15. Quod iuxta Melchiorum Canum in relict. De pœnit. par. 6. (quem Suarez aliquot de alijs citatis sequitur tomo 4. distib.

32. sect. 3. num. 7.) intellige procedere, etiam si probabile sit Confessori, Pœnitentem pro suo captu idoneam ahibuisse diligentiam in inquirendis ac commemorandis peccatis suis, & horum circumstantiis: sed ipse probabiliter nihilominus credat aliquam peccati circumstantiam necessariam esse inuenturam per suam interrogationem. Quanquam, videntur Canus addit, & ante eum Angelus loco citato, non debet Confessarius esse nimium scrupulosus in interrogando, quæ possibile est Pœnitentem commisisse: sed solum debet interrogare circa ea, quæ ab eo commissa esse probabiliter credit. Immo si non sciat certò esse commissa, poterit ad depellendum scrupulum considerare dictam extensionem Cani, non esse ab omnibus receptam. Nam præter Medicum, cuius in præced. num. 6. meminit Suarez: à Victoria De Sacram. num. 193. sic ait: Si probabile sit, quod Pœnitens fecerit sufficientem examinationem, licet credat Confessarius, quod ille alia peccata habeat præter ea quæ dixit: interroget Confessarius, si còmodè potest; sed nõ tenetur tunc interrogare. Iam si Confessarius probabiliter iudicet quod confitens sciat & aduertat se prætermittere illud ipsum de quo videretur interrogandus (nisi forè obseruaret dicere non non audere ex verecundia, vt addit Angelus) poterit quoque sibi persuadere, quod illud non perperauerit, aut de illo iam alias confessus fuerit.

Id quod approbat Nauarr. in Enchir. loco cit. Adde omittente aliquam interrogationem per inaduertentiam aut obliuionem non videri esse mortiferum: immo interdum nullum peccatum esse, expressit Sylu. Confessor 3. quest. 1. 4. quando nimirum inaduertentia fuerit inuincibilis, non item alias: quia vincibilis, siue ex leui siue ex leuissima negligentia proueniat; à mortali quidem, non tamen à veniali liberat omittentem.

Atque intelligitur ex his, ad prudentiam Confessarij in interrogando Pœnitente, pertinere vt quoties timet, aut dubitat, aut probabiliter putat ipsum scire aliquid quod ad validitatem confessionis declarari necessarium sit, curet per interrogaciones supplemendum illud, quod videri deesse: sin autem bona fide credat nihil ab eo omisum esse de necessarijs: aut aliquid omisum timeat, aut dubitet sine probabilitate, & ex scrupulo tantum, vel ex aliquo inani timore abstinere ab interrogacionibus, quas imprudèter vsurpàs venialiter salè peccaret. Ex Nauarr. ad ante memoratũ §. Diligens n. 7.

Pertinet præterea quod habet Polan. in Direct. cap. 2. art. 2. vt plus aut minus; hoc aut illo modo interroget pro qualitate Pœnitentis; & quemque de illis que sunt ei magis propria, spectatis statu & officio, conditioneque ipsius itemque de alijs quæ ex ipsius dictis elici possunt. Adde ex Sylu. Confessor 3. sub finem: vt caueat ne imprudèter interrogando det Pœnitenti occasionem ridendi, & postea iocandi de ineptis interrogacionibus sibi factis. Caueat etiam se aut Pœnitentem ad aliquod malum prouocare interrogando.

Pertinet adhuc vt consideret, & inter se distinguat ea, quæ ante vel post confessionem, & ea quæ in confessione interroganda sunt, vt ordinatè procedat sicut exprimit dum vacat Pœnitenti: cui si mors, vel phrenesis vel lingue impedimentum timeretur, summus ordo est nõ seruare ordinem alium, quàm quem discretio dicitauerit, vt rectè ait Polancus in cit. art. 2. Quæ autem sint ante, & quæ post confessionem, quæque in confessione interroganda, praxis nobis propofita exigit vt in particulari tradatur: quod fiet sub titulo interrogacionum Pœnitenti à Confessario faciendarum.

CAPVT TERTIVM.

De interrogacionibus Pœnitenti faciendis à Confessario.

SVMMARIVM.

- 17. Explicatio difficultatis, An ante inchoationem Confessionis, faciendæ sint Pœnitenti à Confessario interrogaciones aliqua.
- 18. Interrogaciones faciendæ respectu iurisdictionis: & quod de casibus referuatis interrogatio non sit necessario faciendæ.
- 19. Faciendæ respectu contritionis; & quid agendum sit cum eo, qui inimicitias gerere inuenitur.
- 20. Quid item cum obligato sub mortali ad aliquid exequendum.
- 21. De non absoluedo existente in statu peccati mortalis, quem deservere non vult.